

Bruselj, 3. julij 2019
(OR. en)

8657/19

**Medinstitucionalna zadeva:
2018/0207(COD)**

**CODEC 971
JAI 417
INF 121
CADREFIN 217
FREMP 60
PE 210**

INFORMATIVNI DOPIS

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi
 programa za pravice in vrednote
 – izid prve obravnave v Evropskem parlamentu
 (Strasbourg, 15.–18. april 2019)

I. UVOD

Claude MORAES (S&D, UK) je v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve predstavil en predlog spremembe (predlog spremembe 115) k poročilu Bodil VALERO (Verts/ALE, SE) o zgoraj navedenem predlogu.

Poleg tega je en predlog spremembe (predlog spremembe 116) predložila tudi politična skupina EFDD.

II. GLASOVANJE

Na plenarnem zasedanju 17. aprila 2019 je bila sprememba 115 k predlogu izglasovana s 472 glasovi za, 129 proti in 41 vzdržanimi glasovi. Drugi predlogi sprememb niso bili sprejeti.

Tako spremenjeni predlog Komisije predstavlja stališče Parlamenta v prvi obravnavi, ki je del zakonodajne resolucije iz priloge k temu dopisu¹.

Deli priloženega besedila, ki niso označeni s sivo, z izjemo manjših neskladnosti po vsebini ustrezajo skupnemu razumevanju, ki je bilo doseženo 6. marca 2019 na zadnjem dialogu v osmem parlamentarnem obdobju (2014–2019). Te neskladnosti naj bi bile odpravljene, preden bo Svet, potem ko bo dosežen dogovor o celotnem besedilu, sprejel svoje stališče.

Glede besedila, ki je v prilogi označeno s sivo, v tej fazi medinstitucionalnih pogajanj ni soglasja.

¹ V različici stališča Parlamenta iz zakonodajne resolucije so spremembe predloga Komisije označene na naslednji način: deli, ki so bili besedilu Komisije dodani, so označeni s ***krepkim in poševnim tiskom***, znak „■“ pa označuje črtano besedilo.

Program za pravice in vrednote *I**

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za pravice in vrednote (COM(2018)0383 – C8-0234/2018 – 2018/0207(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Parlamentu in Svetu (COM(2018)0383),
- ob upoštevanju člena 294(2) ter členov 16(2), 19(2), 21(2), 24, 167 in 168 Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C8-0234/2018),
- ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 18. oktobra 2018¹,
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 10. oktobra 2018²,
- ob upoštevanju pisma predsednika Parlamenta konferenci predsednikov odborov z dne 25. januarja 2019, v katerem je opisan pristop Parlamenta k večletnemu zakonodajnemu okviru za sektorske programe po letu 2020,
- ob upoštevanju pisma Sveta predsedniku Evropskega parlamenta z dne 1. aprila 2019, v katerem potrjuje skupni dogovor, ki sta ga sozakonodajalca dosegla med pogajanja,–
ob upoštevanju člena 59 Poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za državljsanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter mnenj Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za pravice žensk in

¹ UL C 62, 15.2.2019, str. 178.

² UL C 461, 21.12.2018, str. 196.

enakost spolov, Odbora za proračun, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za pravne zadeve in Odbora za ustavne zadeve (A8-0468/2018),

1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju¹;
2. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom.

¹ To stališče nadomesti spremembe, sprejete 17. januarja 2019 (Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0040).

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 17. aprila 2019 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za *državljan*e, enakost, pravice in vrednote

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti njenega člena 16(2), člena 19(2), člena 21(2), člena 24, člena 167 in člena 168,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom³,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 2 Pogodbe o Evropski uniji „Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških.“ Člen 3 nadalje določa, da je cilj Unije „krepitev miru, njenih vrednot in blaginje njenih narodov“ ter da Unija med drugim „spoštuje svojo bogato kulturno in jezikovno raznolikost ter skrbi za varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine“. *Te* vrednote so bile ponovno potrjene in oblikovane v pravicah, svoboščinah in načelih,

¹ UL C 62, 15.2.2019, str. 178.

² UL C 461, 21.12.2018, str. 196.

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019. Besedilo, obarvano s sivo, ni bilo dogovorjeno v okviru medinstitucionalnih pogajanj.

zapisanih v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (*v nadaljnjem besedilu: Listina*).

- (2) Še naprej je treba **dejavno negovati, ščititi**, spodbujati in izvrševati navedene pravice in vrednote, ki jih morajo državljani in narodi deliti in morajo biti v središču projekta EU, **saj lahko slabitev zaščite teh pravic in vrednot v kateri koli državi članici škodljivo vpliva na Unijo kot celoto**. Zato bo v proračunu EU ustanovljen nov sklad za pravosodje, pravice in vrednote, ki ga bosta sestavljala program za **državljane, enakost**, pravice in vrednote ter program za pravosodje. V času, ko se evropske družbe soočajo z ekstremizmom, radikalizmom in delitvijo **ter vse manjšim prostorom za neodvisno civilno družbo**, je bolj kot kadar koli prej pomembno spodbujati, krepiti in braniti pravosodje, pravice in vrednote EU: človekove pravice, spoštovanje človekovega dostojanstva, svobodo, demokracijo, enakost in pravno državo. To bo imelo globoke in neposredne posledice za politično, družbeno, kulturno in gospodarsko življenje v EU. Program za pravosodje bo kot del novega sklada še naprej podpiral nadaljnji razvoj območja pravosodja Unije, **ki temelji na pravni državi, neodvisnem in nepristranskem sodstvu, vzajemnem priznavanju in medsebojnem zaupanju, dostopu do pravnega varstva ter čezmejnem sodelovanju**. Program za **državljane, enakost**, pravice in vrednote bo združil program za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje 2014–2020, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹, ter program Evropa za državljane, ki je bil vzpostavljen z Uredbo Sveta (EU) št. 390/2014² (v nadaljnjem besedilu: predhodna programa).
- (3) Sklad za pravosodje, pravice in vrednote ter njegova dva temeljna programa financiranja bodo osredotočeni na **osebe** in subjekte, ki prispevajo k uresničevanju in oživljanju naših skupnih vrednot, pravic, **enakosti** in bogate raznolikosti. Končni cilj je spodbujanje in ohranjanje enakopravne, **odprte, pluralistične**, vključujoče in demokratične družbe, ki temelji na pravicah. To vključuje živahno **in močno** civilno družbo, spodbujanje demokratične, državljanske in družbene udeležbe ljudi ter **negovanje** bogate raznolikosti evropske družbe, ki temelji na **naših skupnih**

¹ Uredba (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o uvedbi programa za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje od 2014 do 2020 (UL L 354, 28.12.2013, str. 62).

² Uredba Sveta (EU) št. 390/2014 z dne 14. aprila 2014 o uvedbi programa „Evropa za državljane“ za obdobje 2014–2020 (UL L 115, 17.4.2014, str. 3).

vrednotah, zgodovini in spominu. Člen 11 Pogodbe o Evropski uniji *zahteva*, da institucije *Unije skrbijo za odprt, pregleden in reden dialog s civilno družbo ter* državljanom in predstavniškim združenjem na ustrezen način *dajo* možnost izražanja in javne izmenjave mnenj glede vseh področij delovanja Unije.

- (3a) *Z ustanovitvijo skupine za civilni dialog bi bilo treba vzpostaviti reden, odprt in pregleden dialog z upravičenci programa in drugimi ustreznimi deležniki. Skupina za civilni dialog bi morala biti odprt in neformalen forum za razprave ter bi morala prispevati k izmenjavi izkušenj in dobre prakse ter k razpravi o razvoju politik v okviru področij in ciljev programa in povezanih področij. Ne bi smela imeti odgovornosti v zvezi z upravljanjem programa.*
- (4) Program **■** bi moral omogočiti razvoj sinergij za obravnavo izzivov, ki so skupni spodbujanju in zaščiti vrednot *Unije*, ter doseganje kritične razsežnosti za doseganje konkretnih rezultatov na terenu. To bi bilo treba doseči z nadgrajevanjem *in nadaljnjim razvijanjem* pozitivnih izkušenj iz predhodnih programov. S tem se bo omogočilo polno izkoriščanje morebitnih sinergij za učinkovitejšo podporo zajetih področij politik in povečanje njihove zmožnosti za doseganje *oseb in civilne družbe, cilj pa je uravnotežena geografska porazdelitev*. Da bi bil program učinkovit, bi moral s prilagojenimi *in usmerjenimi* pristopi upoštevati posebnosti različnih politik, njihove različne ciljne skupine in njihove posebne potrebe.
- (4a) *Popolno spoštovanje in spodbujanje pravne države in demokracije sta temeljnega pomena za krepitev zaupanja državljanov v Unijo in zagotavljanje medsebojnega zaupanja med državami članicami. Program bo s spodbujanjem pravic in vrednot prispeval k oblikovanju bolj demokratične Unije, spoštovanju pravne države in demokratičnega dialoga, preglednosti ter dobremu upravljanju, tudi v primerih krčenja prostora za civilno družbo.*
- (5) Za približanje Evropske unije njenim državljanom *in spodbujanje demokratične udeležbe* so potrebni najrazličnejši ukrepi in usklajena prizadevanja. *Evropsko državljanstvo in evropsko identiteto bi bilo treba razviti in nadgraditi s spodbujanjem državljanov k razumevanju procesa oblikovanja politik in k njihovi udeležbi pri ukrepih Unije*. Zbliževanje državljanov prek projektov partnerstev med mesti ali mrež mest in podpiranje organizacij civilne družbe *na lokalni, regionalni, nacionalni in nadnacionalni ravni* na področjih, ki jih zajema program, bosta *tudi*

prispevala k povečanju udeležbe državljanov v družbi, posledično pa tudi k njihovemu *dejavnemu* sodelovanju v demokratičnem življenju Unije. Hkrati podporne dejavnosti za spodbujanje medsebojnega razumevanja, *medkulturnega dialoga, kulturne in jezikovne* raznolikosti, **■** *socialnega vključevanja* in spoštovanja drugih vzbujajo občutek pripadnosti *Uniji* in *skupnega državljanstva v okviru* evropske identitete, ki temelji na skupnem razumevanju *naših deljenih* evropskih vrednot, kulture, zgodovine in dediščine. Spodbujanje večjega občutka pripadnosti Uniji in vrednot Unije je zaradi odmaknjenosti in oddaljenosti od evropske celine še posebej pomembno pri državljanih EU iz najbolj oddaljenih regij.

- (6) Dejavnosti spominjanja in kritični razmislek glede evropskega zgodovinskega spomina so potrebni za ozaveščanje državljanov, *zlasti mladih, o njihovi* skupni zgodovini *in vrednotah* kot temelju za skupno prihodnost **■**. *Z dejavnostmi spominjanja bi se morali preučevati vzroki za totalitarne režime v sodobni zgodovini – zlasti za nacizem, ki je povzročil holokavst, fašizem, stalinizem in totalitarne komunistične režime – ter ohranjati spomin na žrtve njihovih zločinov. Zajemati bi morale tudi dejavnosti, ki se nanašajo na druge mejnike in oporne točke v novejši evropski zgodovini.* Upoštevati *bi bilo treba* tudi pomen zgodovinskih, *socialnih*, kulturnih in medkulturnih vidikov, *da bi se oblikovala evropska identiteta na podlagi skupnih vrednot* in občutka skupne pripadnosti.
- (7) Državljan bi se morali bolj zavedati svojih pravic, ki izhajajo iz državljanstva Unije, in bi se morali počutiti, da lahko sproščeno živijo, potujejo, študirajo, delajo in sodelujejo v prostovoljnih dejavnostih v drugih državah članicah, pri čemer bi morali imeti občutek, da lahko uživajo in uveljavljajo svoje državljanske pravice, zaupajo v enakopravnost dostopa do njihovih pravic ter v njihovo nediskriminatorno polno uveljavljanje in zaščito, ne glede na to, kje v Uniji se nahajajo. Civilno družbo je treba podpreti pri spodbujanju in varovanju **■** vrednot *Unije* v skladu s členom 2 PEU ter ozaveščanju o njih in pri prispevanju k učinkovitemu uveljavljanju pravic na podlagi prava Unije.
- (8) Enakost *spolov* je temeljna vrednota in cilj Evropske unije. *Kljub temu pa splošen napredek na področju enakosti spolov stagnira.* Diskriminacija žensk in *deklet ter* njihovo neenako obravnavanje, *pa tudi različne oblike nasilja nad ženskami in dekleti, pomenijo* kršitev njihovih temeljnih pravic in *onemogočajo* njihovo polno politično, družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi. Poleg tega obstajajo *politične,*

strukturne in kulturne ovire za doseganje resnične enakosti spolov. Pri spodbujanju enakosti spolov *in vključevanju vidika enakosti v vse dejavnosti* Unije gre tako za osrednjo *nalogo* Unije in gonilno silo gospodarske rasti *in socialnega razvoja*, ki bi jo moral program podpirati. *Posebne pomena sta odpravljanje stereotipov ter obravnavanje tihe in presečne diskriminacije. Enak dostop do dela, enaka udeležba na trgu dela in odprava ovir za poklicno napredovanje v vseh sektorjih, na primer v sektorjih, povezanih s pravosodjem ter naravoslovjem, tehnologijo, inženirstvom in matematiko, so stebri enakosti spolov. Osredotočiti bi se bilo treba tudi na usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter na enako delitev neplačanega gospodinjskega in nege otrok, starejših in drugih vzdrževanih oseb med moškimi in ženskami, saj gre za stebra enake ekonomske neodvisnosti in udeležbe, ki sta neločljivo povezana z doseganjem enakosti spolov.*

- (9) Nasilje na podlagi spola in nasilje nad *ogroženimi skupinami (otroci, mladi in druge ogrožene skupine, kot so osebe LGBTQI in invalidi)* je resna kršitev temeljnih pravic *ter* je še naprej prisotno po vsej Uniji in v vseh družbenih in ekonomskih okoliščinah, *pri čemer* resno negativno vpliva na fizično, *duševno* in psihično zdravje žrtev ter na družbo v celoti. *Ženske so najbolj prizadete zaradi nasilja na podlagi spola in nadlegovanja doma in v javnosti, zato je bolj proti temu nasilju ključni ukrep za spodbujanje enakosti spolov. Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija) nasilje nad ženskami opredeljuje kot „vsa nasilna dejanja zaradi spola, ki povzročijo ali bi lahko povzročila fizične, spolne, psihične ali ekonomske posledice ali trpljenje žensk, vključno z grožnjami s takimi dejanji, prisilo ali samovoljnim odvzemom prostosti, ne glede na to, ali do njih pride v javnem ali zasebnem življenju“.* Za boj proti nasilju na podlagi spola je potreben večrazsežnostni pristop, ki zajema njegove pravne, gospodarske, izobraževalne in zdravstvene vidike. Prav tako je treba dejavno odpravljati spolne stereotipe že od zgodnjega otroštva, pa tudi vse oblike sovražnega govora in spletnega nasilja. V teh okoliščinah ostaja bistveno, da se podpirajo organizacije za pravice žensk in drugi akterji, ki delujejo na tem področju. Otroci, mladi in *druge ogrožene skupine, kot so osebe LGBTQI in invalidi, so bolj izpostavljeni tveganju, da bodo žrtve nasilja, zlasti v družinskih in intimnih razmerjih.* Z ukrepi bi bilo treba spodbujati pravice *ogroženih oseb – zlasti pravic otrok (vključno z otroki za otroke, sirot domačih zločinov in drugih posebej ranljivih skupin otrok)* – in prispevati k *njihovi* zaščiti

ter zagotoviti njihove pravice do razvoja in dostojanstva. Boj proti vsem oblikam nasilja, *zlasti nasilja na podlagi spola*, spodbujanje *njegovega* preprečevanja ter zaščita žrtev in podpora zanje so prednostne naloge Unije, ki posameznikom omogočajo uveljavljanje njihovih temeljnih pravic in prispevajo k enakosti *spolov*. Program bi moral podpirati te prednostne naloge.

- (10) Za preprečevanje vseh oblik nasilja in boj proti njim ter za zaščito žrtev sta potrebna močna politična volja in usklajeno ukrepanje, ki temelji na metodah in rezultatih predhodnih programov Daphne, programu za pravice, enakost in državljanstvo ter programu za pravosodje. Zlasti financiranje Daphne, ki je namenjeno podpori za žrtve nasilja in boju proti nasilju nad ženskami, otroki in mladimi, je bilo od samega začetka leta 1997 resnično uspešno, tako v smislu priljubljenosti pri *deležnikih* (javni organi, akademske institucije in nevladne organizacije) kot v smislu uspešnosti financiranih projektov. Zagotavljalo je financiranje projektov za ozaveščanje, zagotavljanje podpornih storitev za žrtve ter podporo dejavnosti organizacij *civilne družbe*, ki delujejo na terenu. Obravnavalo je vse oblike nasilja, kot so nasilje v družini, spolno nasilje, trgovina z ljudmi, *zalezovanje in tradicionalne škodljive prakse, kot je pohabljanje ženskih spolovil*, ter nove oblike nasilja, kot sta kibernetško ustrahovanje *in spletno nadlegovanje*.

Zato je pomembno, da se vsi ti ukrepi izvajajo še naprej z *neodvisnimi dodeljenimi proračunskimi sredstvi za Daphne* in da se navedeni rezultati in pridobljene izkušnje ustrezno upoštevajo pri izvajanju programa.

- (11) Nediskriminacija je temeljno načelo Unije. Člen 19 Pogodbe o delovanju Evropske unije omogoča ukrepe za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Načelo nediskriminacije je zapisano tudi v členu 21 Listine. Treba bi bilo upoštevati posebnosti različnih oblik diskriminacije, *vkjučno z neposredno, posredno in strukturno diskriminacijo*, in vzporedno pripraviti ustrezne ukrepe za preprečevanje diskriminacije in boj proti njej na eni ali več osnovah. Program bi moral podpirati ukrepe za preprečevanje *vseh oblik* diskriminacije, rasizma, ksenofobije, *afrofobije*, antisemitizma, *anticiganizma*, sovraštva do muslimanov in drugih oblik nestrpnosti, *vključno s homofobijo, bifobijo, transfobijo in interfobijo ter drugimi oblikami nestrpnosti, ki temeljijo na spolni identiteti, na spletu in drugje, proti pripadnikom manjšin, ob upoštevanju večkratne diskriminacije*. V tem smislu bi

bilo treba posebno pozornost nameniti tudi preprečevanju in zatiranju vseh oblik nasilja, sovraštva, segregacije in stigmatizacije, pa tudi boju proti nasilništvu, nadlegovanju in nestrpnosti. Program bi bilo treba izvajati tako, da bi se vzajemno dopolnjeval z drugimi dejavnostmi Unije, ki imajo enake cilje, zlasti tistimi iz sporočila Komisije z dne 5. aprila 2011 z naslovom Okvir EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020¹⁰ in iz priporočila Sveta z dne 9. decembra 2013 o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah¹.

- (12) **Socialne ovire** in ovire v okolju ter slaba dostopnost preprečujejo, da bi invalidi pod enakimi pogoji kakor drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi. Invalidi se pogosto srečujejo z ovirami pri, med drugim, dostopu do trga dela, izkoriščanju prednosti vključujočega in kakovostnega izobraževanja, izogibanju revščini in socialni izključenosti, uživanju dostopa do pobud na področju kulture in medijev ter uveljavljanju svojih političnih pravic. Kot podpisnica Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov se je Unija skupaj z vsemi svojimi državami članicami zavezala, da bo spodbujala, varovala in zagotavljala polno in enakopravno uveljavljanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse invalide. Določbe Konvencije o pravicah invalidov so postale sestavni del pravnega reda Unije.
- (13) Pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, stanovanja ter komunikacij (pravica do zasebnosti) je temeljna pravica, zapisana v členu 7 Listine o temeljnih pravicah. Varstvo osebnih podatkov je temeljna pravica, zapisana v členu 8 Listine o temeljnih pravicah in členu 16 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Skladnost s pravili o varstvu osebnih podatkov nadzirajo neodvisni nadzorni organi. Pravni okvir Unije, zlasti Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta² ter Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta³, določa določbe za zagotavljanje učinkovite zaščite pravice do varstva osebnih podatkov. Ta pravna instrumenta nacionalnim nadzornim organom za varstvo podatkov nalagata, da morajo spodbujati ozaveščenost in razumevanje javnosti o tveganjih, pravilih, zaščitnih ukrepih in pravicah v zvezi z obdelavo osebnih podatkov. Glede na pomen pravice do varstva osebnih podatkov v času hitrih tehnoloških sprememb bi morala biti Unija zmožna izvajati dejavnosti ozaveščanja, **tudi s podporo organizacij civilne**

¹ UL C 378, 24.12.2013, str. 1.

² UL L 119, 4.5.2016, str. 1–88.

³ UL L 119, 4.5.2016, str. 89–131.

družbe, ki zagovarjajo varstvo osebnih podatkov v skladu s standardi Unije, ter opravljati študije in druge ustrezne dejavnosti.

- (14) Člen 24 PDEU določa, da Evropski parlament in Svet sprejmeta postopke in pogoje za vložitev državljanske pobude v smislu člena 11 Pogodbe o Evropski uniji. To sta storila s sprejetjem Uredbe [(EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹]. Program bi moral podpirati financiranje tehnične in organizacijske podpore za izvajanje Uredbe [(EU) št. 211/2011], s čimer bi podpiral uresničevanje pravice državljanov do predlaganja in podpiranja evropske državljanske pobude.
- (15) V skladu s členoma 8 in 10 PDEU bi morali pri vseh dejavnostih v okviru programa podpirati vsesplošno upoštevanje ciljev enakosti spolov in načela nediskriminacije. ***Pri vmesni in končni oceni programa bi se morali oceniti učinki na enakost spolov za presojo, koliko program prispeva k enakosti spolov, in ugotovitev, da program nima nenamernih negativnih učinkov na enakost spolov. V teh okoliščinah in ob upoštevanju različnosti in obsega dejavnosti različnih sklopov programa bo pomembno, da se posamezni podatki, ki jih zberejo nosilci projektov, razčlenijo glede na spol, če je to mogoče. Prav tako je pomembno, da se prosilcem zagotovijo informacije o tem, kako upoštevati enakost spolov, vključno z uporabo orodij za vključevanje načela enakosti spolov, kot sta priprava proračuna ob upoštevanju vidika spola in po potrebi ocene učinka na enakost spolov. Pri posvetovanju s strokovnjaki in deležniki bi bilo treba upoštevati uravnoteženo zastopnost spolov.***
- (16) Člen 3(3) PEU Unijo obvezuje, da spodbuja varstvo pravic otrok v skladu s členom 24 Listine in Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah.
- (17) Države članice v skladu s pravnimi akti Unije o enakem obravnavanju ustanovijo neodvisne organe za spodbujanje enakega obravnavanja, znane kot „organi za enakost“, z namenom boja proti diskriminaciji na podlagi rase ali narodnosti in spola. Vendar so številne države članice te zahteve presegle in so zagotovile, da lahko organi za enakost obravnavajo tudi diskriminacijo na drugih podlagah, kot so ***jezik, starost, spolne značilnosti, spolna identiteta in spolna raznolikost***, spolna usmerjenost, vera in prepričanje, invalidnost ■ . Organi za enakost imajo ključno vlogo pri spodbujanju enakosti in zagotavljanju učinkovite uporabe zakonodaje o

¹ Uredba (EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o državljanski pobudi (UL L 65, 11.3.2011, str. 1).

enakem obravnavanju, zlasti z zagotavljanjem neodvisne pomoči žrtvam diskriminacije, opravljanjem neodvisnih raziskav v zvezi z diskriminacijo, objavljanjem neodvisnih poročil in dajanjem priporočil o vseh vprašanih, povezanih z diskriminacijo v njihovi državi. Bistveno je, da je glede tega delo organov za enakost usklajeno na ravni Unije. Leta 2007 je bila ustanovljena mreža EQUINET. Člani mreže so nacionalni organi za spodbujanje enakega obravnavanja, kot je določeno z direktivama Sveta 2000/43/ES¹ in 2004/113/ES² ter direktivama 2006/54/ES³ in 2010/41/EU⁴ Evropskega parlamenta in Sveta. **Komisija je 22. junija 2018 sprejela priporočilo o standardih za organe za enakost, ki zajema pristojnosti, neodvisnost, učinkovitost ter usklajevanje in sodelovanje organov za enakost.** Položaj mreže EQUINET je edinstven, saj gre za edini subjekt, ki zagotavlja usklajevanje dejavnosti med organi za enakost. Ta dejavnost usklajevanja, ki jo opravlja mreža EQUINET, je ključnega pomena za dobro izvajanje protidiskriminacijske zakonodaje Unije v državah članicah in bi jo bilo treba podpirati v okviru programa.

(17a) Da bi povečali uporabniku prijazno dostopnost ter zagotovili nepristranske smernice in praktične informacije v zvezi z vsemi vidiki programa, se lahko vzpostavijo kontaktne točke v državah članicah, da bi se zagotovila pomoč upravičencem in prosilcem. Kontaktnim točkam programa bi morale biti omogočeno, da neodvisno izvajajo svoje naloge in da javni organi ne posegajo v njihovo sprejemanje odločitev. Države članice bi morale imeti možnost izbrati najustreznejše upravljanje kontaktnih točk programa, med drugim tudi prek javnih organov, organizacij civilne družbe ali njihovih konzorcijev. Kontaktne točke programa nikakor ne smejo biti odgovorne za upravljanje programa.

¹ Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost (UL L 180, 19.7.2000, str. 22).

² Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (UL L 373, 21.12.2004, str. 37).

³ Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL L 204, 26.7.2006, str. 23).

⁴ Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS (UL L 180, 15.7.2010, str. 1).

- (18) Neodvisni organi za človekove pravice in organizacije civilne družbe imajo ključno vlogo pri spodbujanju in varstvu skupnih vrednot Unije iz člena 2 PEU ter ozaveščanju o njih in pri prispevanju k učinkovitemu uveljavljanju pravic v skladu s pravom Unije, vključno z Listino EU o temeljnih pravicah. Kot je razvidno iz resolucije Evropskega parlamenta z dne **19.** aprila 2018, ***sta povečanje financiranja in*** ustrežna finančna podpora ključnega pomena za razvoj spodbudnega in trajnostnega okolja za organizacije civilne družbe, da se okrepi njihova vloga in da lahko svoje naloge izvajajo neodvisno in učinkovito. Financiranje EU dopolnjuje prizadevanja na nacionalni ravni, zato bi moralo prispevati k podpiranju, opolnomočenju in izgradnji zmogljivosti neodvisnih organizacij civilne družbe, ki so dejavne pri spodbujanju ***vrednot in*** pravic in katerih dejavnosti pomagajo pri strateškem uveljavljanju pravic v skladu s pravom EU in Listino EU o temeljnih pravicah, tudi prek dejavnosti zastopanja interesov, ***kot so strateški sodni postopki, vodenje kampanj, komuniciranje in druge dejavnosti*** nadzora, ter k spodbujanju in zaščiti vrednot Unije na ***lokalni, regionalni, nacionalni in nadnacionalni*** ravni in ozaveščanju o tem. ***Program bi bilo treba izvajati na uporabniku prijazen način, na primer z uporabniku prijaznim postopkom prijave in poročanja. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti njegovi dostopnosti organizacijam civilne družbe na nadnacionalni, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, vključno z lokalnimi organizacijami civilne družbe, ter zmogljivosti upravičencev. Pri tem bi bilo treba upoštevati uporabo finančne podpore za tretje osebe, če je to primerno.***
- (19) Komisija bi morala zagotoviti splošno skladnost, dopolnjevanje in sinergije z delom organov, uradov in agencij Unije, zlasti z Evropskim inštitutom za enakost spolov in Agencijo Evropske unije za temeljne pravice, ter bi se morala seznaniti z delom drugih nacionalnih in mednarodnih akterjev na področjih, ki jih program zadeva.
- (20) Program bi moral biti pod določenimi pogoji odprt za sodelovanje držav članic Evropskega združenja za prosto trgovino (Efta), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), držav članic Efte, ki niso članice EGP, in drugih evropskih držav. Tudi države pristopnice, države kandidatke in potencialne države kandidatke, ki so udeležene v predpristopni strategiji, bi morale imeti možnost sodelovati v programu.
- (21) Za zagotovitev učinkovite dodelitve sredstev iz splošnega proračuna Unije je treba zagotoviti evropsko dodano vrednost vseh ukrepov, ki se izvajajo, ter njihovo

dopolnjevanje z ukrepi držav članic, medtem ko **bi bilo** treba stremeti k skladnosti, dopolnjevanju in sinergijam s programi financiranja, ki podpirajo področja politike s tesnimi medsebojnimi vezmi, zlasti v okviru sklada za pravosodje, pravice in vrednote in s tem s programom za pravosodje, ter s programoma Ustvarjalna Evropa in Erasmus+, da bi uresničili potencial kulturnih povezav na področju kulture, medijev, umetnosti, izobraževanja in ustvarjalnosti. Ustvariti je treba sinergije z drugimi evropskimi programi financiranja, zlasti na področjih zaposlovanja **in boja proti socialni izključenosti, še posebej z Evropskim socialnim skladom plus**, notranjega trga, podjetništva, mladine, zdravja, državljanstva, pravosodja, migracij, varnosti, raziskav, inovacij, tehnologije, industrije, kohezijske politike, turizma ter zunanjih odnosov, trgovine in **trajnostnega** razvoja.

- (22) Ta uredba določa finančna sredstva za program za **državljanje, enakost**, pravice in vrednote, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu [točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju¹].
- (23) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) [nova finančna uredba] (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba). Določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, kar vključuje pravila o nepovratnih sredstvih, nagradah, javnih naročilih, posrednem izvrševanju, finančnih instrumentih in proračunskih jamstvih.
- (24) Vrste financiranja in načine izvajanja iz te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi njihove ustreznosti za uresničevanje specifičnih ciljev in rezultatov ukrepov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme, **zmogljivost ustreznih deležnikov** in **ciljnih upravičencev ter** pričakovana stopnja neupoštevanja veljavnih pravil. To bi moralo vključevati razmislek o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot je določeno v členu 125(1) finančne uredbe. ■

¹ [UL C 373, 20.12.2013, str. 1. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)J](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220(01)J)].

- (24a) *V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95², Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96³ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939⁴ bi bilo treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti in goljufij, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (v nadaljnjem besedilu: EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta⁵. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije ter Komisiji, uradu OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.*
- (25) *V zvezi z izvajanjem specifičnih ciljev spodbujanja enakosti spolov, pravic, udeležbe in sodelovanja državljanov v demokratičnem življenju Unije na lokalni, regionalni, nacionalni in nadnacionalni ravni ter boja proti nasilju lahko tretje*

¹ *Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).*

² *Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).*

³ *Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).*

⁴ *Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).*

⁵ *Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).*

države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v programih Unije sodelujejo v okviru sodelovanja, vzpostavljenega na podlagi Sporazuma EGP, ki določa izvajanje programov s sklepom na podlagi navedenega sporazuma. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba uvesti posebno določbo, ki bi podelila potrebne pravice in dostop odgovornemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču, da bi lahko celovito izvrševali svoje pristojnosti.

(26) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi in opredeljujejo zlasti postopek za določitev in izvrševanje proračuna z nepovratnimi sredstvi, javnimi naročili, nagradami in posrednim izvrševanjem ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi na zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, saj je spoštovanje tega načela bistven predpogoj za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.

(26a) *Namen predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zaščiti proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah je omogočiti Uniji, da bolje zaščiti svoj proračun, kadar pomanjkljivosti na področju pravne države škodujejo ali utegnejo škodovati dobremu finančnemu poslovanju ali finančnim interesom Unije. Dopolnjevati bi moral program za pravice in vrednote, katerega vloga je drugačna, in sicer financira politike, ki so v skladu s temeljnimi pravicami in evropskimi vrednotami, v njihovem središču pa sta življenje in sodelovanje ljudi.*

(27) V skladu s [členom 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU¹] so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih (ČDO) upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevni ČDO povezan. ***Omejitve zaradi oddaljenosti teh ČDO je treba upoštevati pri izvajanju programa, njihovo dejansko udeležbo v programu pa redno spremljati in ocenjevati.***

¹ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

(28) Glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bo ta program prispeval k vključevanju podnebnih ukrepov in k doseganju skupnega cilja, da bi bilo **v obdobju večletnega finančnega okvira 2021–2027** 25 % proračunskih odhodkov EU namenjenih podnebnim ciljem **ter da bi ta delež na letni ravni čim prej, najpozneje pa do leta 2027, znašal 30 %**. Ustrezni ukrepi bodo opredeljeni med pripravo in izvajanjem programa ter ponovno ocenjeni v vmesni oceni.

(29) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje je treba ta program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti državam članicam. Te zahteve lahko po potrebi vključujejo merljive kazalnike, ki so podlaga za ocenjevanje učinkov programa na terenu.

(30) **Za dopolnitev** te uredbe, **da bi se program izvajal in bi se zagotovila učinkovita ocena napredka pri uresničevanju njegovih ciljev**, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi z **delovnimi programi v skladu s členom 13 in** kazalniki, kot so navedeni v členih 14 in 16 ter Prilogi II. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki se nanašajo na pripravo delegiranih aktov.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja program za **državljan**, **enakost**, pravice in vrednote (v nadaljnjem besedilu: program).

V uredbi so določeni cilji programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Cilji programa

1. Splošni cilj programa je zaščititi ter spodbujati pravice in vrednote, kakor so zapisane v Pogodbah **■**, **Listini in veljavnih mednarodnih konvencijah o človekovih pravicah**, zlasti s podpiranjem organizacij civilne družbe **in drugih deležnikov, ki delujejo na lokalni, regionalni, nacionalni in nadsionalni ravni, ter s spodbujanjem državljanske in demokratične udeležbe**, da se ohranijo **in dalje razvijajo** odprte, **na pravicah temelječe**, demokratične, **enakovredne** in vključujoče družbe **na podlagi pravne države**.
2. V okviru splošnega cilja iz odstavka 1 ima program naslednje specifične cilje, ki ustrezajo sklopom programa:
 - (-a) **zaščita in spodbujanje vrednot Unije (sklop vrednot Unije)**,
 - (a) spodbujanje **pravic, nediskriminacije, enakosti ■**, **vključno z enakostjo spolov, ter napredka pri vključevanju načel enakosti spolov in nediskriminacije** (sklop enakost, pravice **in enakost spolov**),

- (b) spodbujanje delovanja in udeležbe državljanov v demokratičnem življenju Unije *ter izmenjav med državljani različnih držav članic in ozaveščanje o skupni evropski zgodovini* (sklop delovanje in udeležba državljanov),
- (c) boj proti nasilju, *tudi nasilju na podlagi spola* (sklop Daphne).

Člen 2a

Sklop vrednote Unije

Program se v okviru splošnega cilja iz člena 2(1) in v okviru posebnega cilja iz točke (-a) člena 2(2) osredotoča na zaščito in spodbujanje pravic ter ozaveščanje o njih z zagotavljanjem finančne podpore organizacijam civilne družbe, ki s svojimi dejavnostmi na lokalni, regionalni in nadnacionalni ravni spodbujajo in negujejo te pravice, s čimer se krepijo tudi zaščita in spodbujanje vrednot Unije, spoštovanje pravne države ter se prispeva k oblikovanju bolj demokratične Unije, demokratičnemu dialogu, preglednosti in dobremu upravljanju.

Člen 3

Sklop enakost, pravice in enakost spolov

V okviru splošnega cilja iz člena 2(1) in v okviru specifičnega cilja iz točke (a) člena 2(2) se program osredotoča na:

- (a) *spodbujanje enakosti ter* preprečevanje neenakosti in diskriminacije na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti in boj proti njim *ter spoštovanje načela prepovedi diskriminacije na podlagi okoliščin iz člena 21 Listine;*
- (b) *podpiranje, pospeševanje in izvajanje celovitih politik:*
 - (i) *spodbujanje polnega uživanja pravic žensk, enakosti spolov, vključno z usklajevanjem poklicnega in zasebnega življenja, krepitevijo vloge žensk in vključevanjem načela enakosti spolov;*
 - (ii) *spodbujanje nediskriminacije in njenega vključevanja;*

- (iii) boj proti rasizmu, ksenofobiji in vsem oblikam nestrpnosti, vključno s homofobijo, bifobijo, transfobijo in interfobijo, ter nestrpnosti na podlagi spolne identitete na spletu in drugje;*
- (iv) zaščito in spodbujanje pravic otroka;*
- (v) zaščito in spodbujanje pravic invalidov;*
- (ba) zaščita in spodbujanje pravic iz državljanstva Unije ter pravice do varstva osebnih podatkov.*

Člen 4

Sklop delovanje in udeležba državljanov

V okviru splošnega cilja iz člena 2(1) in v okviru specifičnega cilja iz točke (b) člena 2(2) se program osredotoča na:

- (a) podpiranje projektov, namenjenih spominu na odločilne dogodke v sodobni evropski zgodovini, vključno z vzroki in posledicami avtoritarnih in totalitarnih režimov, ter ozaveščanju evropskih državljanov o njihovi skupni zgodovini, kulturi, kulturni dediščini in vrednotah, s čimer se krepi njihovo razumevanje Unije, njenega izvora, namena, raznolikosti in dosežkov ter pomena medsebojnega razumevanja in strpnosti;*
- (b) spodbujanje sodelovanja in prispevanja državljanov in predstavniških združenj k demokratičnemu in državljanskemu življenju v Uniji z izražanjem in javno izmenjavo mnenj glede vseh področij delovanja Unije;*
- (ba) spodbujanje izmenjav med državljani različnih držav, zlasti prek partnerstev med mesti in mrež mest, da bi se jim omogočilo, da v praksi izkusijo bogastvo in raznolikost skupne dediščine Unije in spoznajo, da sta podlaga za skupno prihodnost.*

Člen 5

Sklop Daphne

V okviru splošnega cilja iz člena 2(1) in v okviru specifičnega cilja iz točke (c) člena 2(2) se program osredotoča na:

- (-a) *preprečevanje vseh oblik nasilja na podlagi spola nad ženskami in dekleti ter nasilja v družini na vseh ravneh in boj proti njima, tudi s spodbujanjem standardov, ki so določeni v Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija); in*
- (a) *preprečevanje vseh oblik nasilja nad otroki, mladimi ▯ ter nasilja nad drugimi ogroženimi skupinami, kot so osebe LGBTQI in invalidi, ter boj proti tovrstnemu nasilju;*
- (b) *podporo in zaščito za vse neposredne in posredne žrtve tovrstnega nasilja, kot je nasilje v družini ali nasilje v intimnih razmerjih, vključno z otroki, ki so zaradi kaznivih dejanj v družini osiroteli, ter podporo in zagotavljanje enake ravni zaščite v vsej Uniji za žrtve nasilja na podlagi spola.*

Člen 6

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje programa za obdobje 2021–2027 znašajo **[1 627 000 000] EUR v cenah iz leta 2018 [1 834 000 000 EUR v tekočih cenah]**.
2. V okviru zneska iz odstavka 1 se za naslednje cilje dodelita naslednja okvirna zneska:

- (-a) **754 062 000 EUR v cenah iz leta 2018 [850 000 000 EUR v tekočih cenah] (tj. 46,34 % skupnih finančnih sredstev) za specifične cilje iz točke (-a) člena 2(2);**
- (a) **429 372 000 EUR v cenah iz leta 2018 [484 000 000 EUR] (tj. 26,39 % skupnih finančnih sredstev) za specifična cilja iz točk (a) in (c) člena 2(2);**
- (b) **443 566 000 EUR v cenah iz leta 2018 [500 000 000 EUR] (tj. 27,26 % skupnih finančnih sredstev) za specifične cilje iz točke (b) člena 2(2).**

Komisija nameni vsaj 50 % zneskov iz točk (-a) in (a) prvega pododstavka tega odstavka za podporo dejavnostim organizacij civilne družbe, od česar se vsaj 65 % dodeli lokalnim in regionalnim organizacijam civilne družbe.

Komisija ne odstopa od dodeljenih odstotnih deležev finančnih sredstev, določenih v Prilogi -I, za več kot 5 odstotnih točk. Če bi se prekoračitev te omejitve izkazala za nujno, se Komisija pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 16 za spremembo Priloge -I, tako da se dodeljeni odstotni deleži sredstev programa spremenijo za 5 do 10 odstotnih točk.

3. Znesek iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa, npr. dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijskotehnološkimi sistemi, študije, srečanja strokovnjakov ter komuniciranje o prednostnih nalogah in področjih, povezanih s splošnimi cilji programa.
4. Brez poseganja v finančno uredbo so lahko odhodki za ukrepe, ki izhajajo iz projektov, vključenih v prvi program dela, upravičeni od 1. januarja 2021.
5. Viri, dodeljeni državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo **ali na zahtevo Komisije** prerazporedijo na program. Komisija te vire izvršuje neposredno v skladu s členom 62(1)(a) finančne uredbe **■**. Če je to mogoče, se ti viri uporabijo v korist **■** države članice.

Člen 7

Tretje države, pridružene programu

1. V programu lahko ob izpolnjevanju pogojev sodelujejo naslednje države:
 - (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino (Efta), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu EGP;
 - (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne države kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
 - (c) države, ki jih zajema evropska sosedska politika, v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih

okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;

(d) druge tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki zajema udeležbo tretjih držav v katerem koli programu Unije, pod pogojem, da sporazum:

- zagotavlja pravično ravnovesje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programih Unije;
- določa pogoje za udeležbo v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe in njihove upravne stroške. Ti prispevki so namenski prejemki v skladu s členom [21(5)] [nove finančne uredbe];
- tretji državi ne daje pooblastila za odločanje o programu;
- Uniji zagotavlja pravice za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja in zaščito njenih finančnih interesov.

Člen 8

Izvajanje in oblike financiranja EU

1. Program se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organi iz **točke (c)** člena **62(1)** finančne uredbe.
2. S programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe.
3. [Prispevki za mehanizem vzajemnega zavarovanja lahko krijejo tveganje, povezano s povračilom sredstev, ki jih dolgujejo prejemniki, in se v skladu s finančno uredbo štejejo za zadostno jamstvo. Uporabljajo se določbe iz [člena X] Uredbe XXX [uredbe, ki bo nasledila uredbo o Jamstvenem skladu].]

Člen 9

Vrsta ukrepov

Financiranje v skladu s to uredbo lahko prejmejo ukrepi, ki prispevajo k doseganju specifičnega cilja iz člena 2. Do financiranja so upravičene zlasti dejavnosti, navedene v Prilogi I.

Člen 9a

Skupina za civilni dialog

Komisija ustanovi „skupino za civilni dialog“, ki si prizadeva zagotoviti reden, odprt in pregleden dialog z upravičenci programa in drugimi ustreznimi deležniki za izmenjavo izkušenj in dobre prakse ter za razpravo o razvoju politik v okviru področij in ciljev programa in povezanih področij.

POGLAVJE II

NEPOVRATNA SREDSTVA

Člen 10

Nepovratna sredstva

1. Nepovratna sredstva v okviru programa se dodeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe.
2. Komisijo za ocenjevanje lahko sestavljajo zunanji strokovnjaki.

Člen 11

Kumulativno[, dopolnilno] in kombinirano financiranje

1. Ukrep, ki je prejel prispevek v okviru programa, lahko prejme tudi prispevek v okviru katerega koli drugega programa Unije, vključno s skladi z deljenim upravljanjem, če prispevki ne krijejo istih stroškov. [Kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa, podpora v okviru različnih programov Unije pa se lahko izračuna po načelu sorazmernosti.]

2. Če program ter skladi z deljenim upravljanjem iz člena 1 Uredbe (EU) [XX] [uredba o skupnih določbah] zagotavljajo skupno finančno podporo enemu ukrepu, se navedeni ukrep izvaja v skladu s pravili iz te uredbe, vključno s pravili o izterjavi neupravičeno izplačanih zneskov.
3. Ukrepi, ki so upravičeni v okviru programa in izpolnjujejo pogoje iz drugega pododstavka, lahko pridejo v poštev za financiranje s strani skladov z deljenim upravljanjem. V tem primeru se uporabljajo stopnje sofinanciranja in pravila o upravičenosti iz te uredbe.

Ukrepi iz prvega pododstavka morajo izpolnjevati naslednje kumulativne pogoje:

- a) bili so ocenjeni v razpisu za zbiranje predlogov v okviru programa;
- b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti tega razpisa za zbiranje predlogov;
- c) ne smejo biti financirani v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov zaradi proračunskih omejitev.

Ukrepe izvaja organ upravljanja iz člena [65] Uredbe (EU) [XX] [uredba o skupnih določbah] v skladu s pravili iz navedene uredbe in uredb za posamezne sklade, vključno s pravili o finančnih popravkih.

Člen 12

Upravičeni subjekti

1. Poleg meril iz [člena 197] finančne uredbe se uporabljajo merila za upravičenost iz odstavkov 2 in 3.
2. Upravičeni so naslednji subjekti:
 - (a) pravni subjekti s sedežem v eni od naslednjih držav:
 - državi članici ali z njo povezani čezmorski državi ali ozemlju;
 - tretji državi, pridruženi programu, **razen specifičnega cilja iz točke (-a) člena 2(2)**;

- (b) vsi pravni subjekti, ustanovljeni v skladu s pravom Unije, in vse mednarodne organizacije.
3. Evropski mreži organov za enakost (EQUINET) se lahko **na podlagi točke (a) člena 6(2)** brez razpisa za zbiranje predlogov dodelijo nepovratna sredstva za poslovanje za kritje odhodkov, povezanih z njenim stalnim delovnim programom.

POGLAVJE III

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE, OCENJEVANJE IN KONTROLA

Člen 13

Program dela in večletne prednostne naloge

1. Program se **uresničuje** s programi dela iz člena 110 finančne uredbe.
2. Komisija **se pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov** v skladu s **členom 16 za dopolnitev te uredbe z določitvijo ustreznega programa dela.**

Člen 14

Spremljanje in poročanje

1. Kazalniki za poročanje o napredku programa pri doseganju specifičnih ciljev iz člena 2 so določeni v Prilogi II.
2. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka programa glede doseganja njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 16, da oblikuje določbe za okvir spremljanja in ocenjevanja, vključno s spremembami Priloge II, z namenom pregleda in dopolnitve kazalnikov, kjer je to potrebno.
3. Sistem za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja in rezultatov programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. V ta namen se prejemnikom finančnih sredstev Unije in državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 15
Ocenjevanje

1. Ocene se opravijo pravočasno, da prispevajo k postopku odločanja.
2. Vmesna ocena programa se opravi, ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju programa, vendar najpozneje v štirih letih od začetka izvajanja programa. Pri vmesni oceni se upoštevajo rezultati ocen dolgoročnega učinka predhodnih programov (program za pravice, enakost in državljanstvo ter program Evropa za državljane).
3. Na koncu izvajanja programa, vendar ne pozneje kot v štirih letih po zaključku obdobja iz člena 1, Komisija opravi končno oceno programa.
4. Komisija zaključke teh ocen skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Člen 16
Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz **členov 13 in 14** se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2027.
3. Prenos pooblastila iz **členov 13 in 14** lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet. ***Državljeni in drugi deležniki lahko v skladu z Medinstitucionalnim sporazumom z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje***

v obdobju štirih tednov izrazijo svoje mnenje o osnutku besedila delegiranega akta. Na podlagi izkušenj nevladnih organizacij ter lokalnih in regionalnih organov v zvezi z izvajanjem programa se opravi posvetovanje z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij o osnutku besedila.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi *členov 13 ali 14*, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 17

Zaščita finančnih interesov Unije

Če tretja država v programu sodeluje na podlagi sklepa v okviru mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, podeli potrebne pravice in dostop odgovornemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču, da bi lahko celovito izvrševali svoje pristojnosti. V primeru Evropskega urada za boj proti goljufijam take pravice zajemajo pravico do izvajanja preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, v skladu z določbami Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF).

POGLAVJE IV

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 18

Informiranje, komuniciranje in oglaševanje

1. Prejemniki finančnih sredstev Unije potrdijo izvor in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije (zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov) z zagotavljanjem jasnih, učinkovitih in sorazmernih ciljno usmerjenih informacij različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.

2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s programom ter njegovimi ukrepi in rezultati. Finančna sredstva, dodeljena programu, prispevajo tudi k institucionalnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 2.

Člen 18a

Kontaktne točke programa

Vsaka država članica lahko vzpostavi kontaktne točke programa. Pristojne so za zagotavljanje nepristranskih navodil, praktičnih informacij in pomoči prosilcem, deležnikom in upravičencem programa v zvezi z vsemi vidiki programa, tudi v zvezi s postopkom prijave, razširjanjem uporabniku prijaznih informacij in rezultatov programa, iskanjem partnerjev, usposabljanjem in drugimi formalnostmi. Kontaktne točke programa opravljajo svoje naloge neodvisno.

Člen 20

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1381/2013 in Uredba (EU) št. 390/2014 se razveljavita z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 21

Prehodne določbe

1. Ta uredba do zaključka zadevnih ukrepov ne vpliva na njihovo nadaljevanje ali spremembo v skladu z uredbama (EU) št. 1381/2013 in (EU) št. 390/2014, ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi v okviru predhodnih programov, vzpostavljenih z uredbama (EU) št. 1381/2013 in (EU) št. 390/2014.

3. Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 6(3), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki ne bodo zaključeni do 31. decembra 2027.

Člen 22

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V ...,

Za Evropski parlament

Za Svet

Predsednik

Predsednik

PRILOGA -I

Razpoložljiva sredstva programa iz člena 6(1) se dodelijo tako:

(a) v okviru zneska iz točke (a) člena 6(2):

- vsaj 15 % za dejavnosti, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz točke (b)(i) člena 3;
- vsaj 40 % za dejavnosti, s katerimi se uresničujejo specifični cilji iz točke (-a) člena 5; in
- vsaj 45 % za dejavnosti, s katerimi se uresničujejo specifični cilji iz točk (a), (b)(ii) do (v) in (c) člena 3 ter točk (a) in (b) člena 5;

(b) v okviru zneska iz točke (b) člena 6(2):

- 15 % za dejavnosti spominjanja;
- 65 % za demokratično udeležbo;
- 10 % za promocijske dejavnosti; in
- 10 % za upravo.

PRILOGA I

Dejavnosti, ki jih program podpira

Splošni in specifični cilji programa *iz člena 2* se bodo uresničevali zlasti s podporo naslednjim dejavnostim:

- (a) ozaveščanju, *spodbujanju* ter razširjanju informacij z namenom izboljšanja poznavanja *pravic, vrednot in politik v okviru področij in ciljev*, ki jih zajema program;
- (b) vzajemnemu učenju z izmenjavo dobrih praks med *deležniki* z namenom izboljšanja poznavanja in medsebojnega razumevanja;
- (c) analitičnim ■ dejavnostim spremljanja z namenom boljšega razumevanja stanja v državah članicah in na ravni *Unije* na področjih, ki jih zajema program, ter izboljšanja izvajanja zakonodaje in politik EU *ter vrednot Unije v državah članicah, kot so dejavnosti, ki vključujejo na primer zbiranje podatkov in statistik; razvijanju skupnih metodologij in po potrebi kazalnikov ali referenčnih meril; študijam, raziskavam, analizam in anketam; ocenjevanju; ocenam učinka; pripravi in objavi navodil, poročil in izobraževalnega gradiva*;
- (d) usposabljanju zadevnih *deležnikov* z namenom izboljšanja njihovega poznavanja politik in pravic na ■ področjih, *ki jih zajema program*;
- (e) razvijanju in vzdrževanju orodij informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT);
- (ea) *podpiranju organizacij civilne družbe in neprofitnih deležnikov, dejavnih na področjih programa, da bi se povečala njihova zmogljivost za odzivanje in vsem državljanom zagotovil ustrezen dostop do njihovih storitev, svetovanja in podpornih dejavnosti*;
- (eb) *podpiranju organizacij civilne družbe in neprofitnih deležnikov, dejavnih na področju programa, da bi se opravljale dejavnosti zagovorništva za*

spodbujanje pravic, s čimer se krepi zaščita in spodbujanje vrednot Unije in spoštovanje pravne države ter se prispeva k demokratičnemu dialogu, preglednosti in dobremu upravljanju, tudi v primerih ožjenja prostora za civilno družbo;

- (f) krepitevi ozaveščenosti državljanov, zlasti mladih, glede evropske kulture, *kulturne dediščine, identitete in zgodovine, tudi v zvezi s totalitarnimi in avtoritarnimi režimi, ter drugih odločilnih trenutkov v novejši evropski zgodovini, da bi se okrepil spomin in zavezanost evropskih državljanov Uniji ter spodbujala strpnost, medsebojno razumevanje, medkulturni dialog in spoštovanje raznolikosti;*
- (g) združevanju *državljanov* različnih narodnosti in kultur z omogočanjem njihovega sodelovanja pri dejavnostih partnerstva med mesti *in projektih civilne družbe, s katerimi se krepi pristop od spodaj navzgor ter spodbuja državljanska in demokratična udeležba;*
- (h) spodbujanju in olajševanju aktivne *in vključujoče* udeležbe pri izgradnji bolj demokratične Unije ter ozaveščanju o pravicah in vrednotah s podporo organizacijam civilne družbe;
- (i) razvijanju zmogljivosti evropskih mrež z namenom spodbujanja in nadaljnjega razvoja prava, vrednot, ciljev politik in strategij Unije ■ ;
- (j) financiranju tehnične in organizacijske podpore za izvajanje Uredbe [(EU) št. 211/2011], s čimer se podpira uresničevanje pravice državljanov do predlaganja in podpiranja evropske državljanske pobude;
- (k) izboljšanju znanja o programu ter širjenja in prenosljivosti njegovih rezultatov ter spodbujanju vzpostavljanja stikov, vključno z vzpostavitvijo in podpiranjem ■ kontaktnih točk programa.

PRILOGA II

Kazalniki

Program se bo spremljal na podlagi sklopa kazalnikov, namenjenih merjenju obsega, v katerem so bili doseženi splošni in specifični cilji programa, z namenom zmanjšanja upravnih bremen in stroškov. V ta namen se bodo zbirali podatki v zvezi z naslednjim sklopom ključnih kazalnikov:

Število ljudi, ki so jih dosegle: (i) dejavnosti usposabljanja; (ii) dejavnosti vzajemnega učenja in izmenjave dobrih praks; (iii) dejavnosti ozaveščanja, obveščanja in razširjanja informacij
Število organizacij civilne družbe, ki so jih dosegle dejavnosti za podporo in izgradnjo zmogljivosti
Število nadnacionalnih mrež in pobud, ki se zaradi posredovanja programa osredotočajo na evropski spomin in dediščino

Vsi osebni podatki se razčlenijo po spolu, če je to mogoče; vmesne in končne ocene programa se osredotočajo na posamezen sklop in posamezno dejavnost ter vključujejo vidik enakosti spolov in oceno učinkov na enakost spolov.